

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 50 L — b.
 Negyed évre 25 L — b.
 Egy hóra . . 9 L — b.
 Nyílttér sora 6 L — b.
 Hird. pelitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
 hetenként kétszer:
 csütörtökön és
 vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Soseana Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targui-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

A sinajai konferencia.

Egész Európa sajtója rendkívüli nagy érdeklődéssel néz a sinajai konferencia megnyitása elé, mert a kisanant mostani konferenciájának rendkívüli nagy fontosságot tulajdonítanak.

Azonban nagyon érdekes ezzel szemben Duca külügyminiszter nyilatkozata, aki egyáltalában nem tulajdonít semmi fontosságot a sinajai konferenciának.

— A külföldi sajtó, — mondotta Duca — sőt a romániai újságok is sokkal több lármát csinálnak a konferenciával kapcsolatban, mint amilyet valójában megérdemel.

— Ezelőtt két esztendővel konferenciát tartottunk Belgrádban és akkor úgy határoztunk, hogy minden évben egyszer összejönnek a kisanant külügyminiszterei, hogy az általános politikai helyzetet megbeszéljék és megtárgyalják a kisananton belüli fontos ügyeket. A múlt évben Prágában gyűltünk össze és ott határoztuk el, hogy a következő konferenciát Sinaján tartjuk meg.

— Európa politikai helyzetével fogunk foglalkozni — folytatta — és elsősorban Magyarország ügyével. Megvizsgáljuk, hogy a kisanant belemehet-e egy Magyarországnak folyósítandó kölcsön adásába és foglalkozni fogunk Daruváry magyar külügyminiszter ama nyilatkozatával, melyben bennünket vádol, mert mi békés egyetértést akarunk Magyarországgal.

A konferenciát ma, szombaton délután 4 órakor nyitják meg a sinajai kastély dísztermében.

Az üléseken Duca román külügyminiszter fog elnökölni, a tárgyalások nyelve a francia lesz.

2 százalék az eladott termények után.

Junius elsejétől visszamenőleg kell fizetni a termény-adót. — Az állami adóhivatal felhívása.

A helybeli állami adóhivatal a következő fontos felhívás közzétételére kért meg:

Felhívatnak mindazon mezőgazdasággal foglalkozó egyének kiknek az egyévi termés feleslegük, a mit eladásra szántak, legyen az bármilyen gazdasági termény együttvéve, ha a 2000 leut meghaladja, eladáshoz az 1%-os forgalmi adót és az 1%-os kincstári részesedési bélyegilletéket alulírott hivatalhoz multhatatlanul fizessék be.

Felhívatnak az összes mezőgazdasági terménnyel foglalkozó kereskedők, azonkívül malmosok, szesz- és sörgyárosok, hogy 1923. junius 1-től kezdődőleg vezessenek kimutatást az összes vásárolt terményekről, amely kimutatásból kitűnjék az eladó neve, lakhelye, a vásárolt termény neme, mennyisége és vételára. Kötelesek a vásárolt termények után tíz naponként a fent említett 1%-os forgalmi adót és az 1%-os bélyegilletéket az említett kimutatás másolatának beadásával alulírott hivatalhoz befizetni, a mit eladóktól kötelesek a vételárból levonni, mert különben 10-szeres bírsággal fognak súlytatni.

Saját eladásai után a vasúti szállításhoz azonnal, egyéb esetben pedig havonként kötelesek ezen 1+1%-ot befizetni.

Mindazok, akik ezen felhívásnak eleget nem tesznek, jövedéki kihágást követnek el és 10-szeres bírsággal fognak súlytatni.

Állami Adóhivatal:

Targui-Sacuilor, 1923. Julius 25.

Nagy Lázár,
pénztárnok.

Matyi bög a hegyen...

A budapesti állatkert utolsó európai bölényeit szabadonbocsátották a visegrádi hegyek között
 Budapest, július 18.

Az európai bölényből a bieleci cári vadaskert elpusztulása óta mindössze hetven darab létezik a világon. Az ősalapotú föld emlékébe maradt állatfajtajának jobbára csenevész, beteg példányai, amelyek állatkertekben és egyéb látványos helyeken morzsolják a lassu haladás közszemlére kitett végnapjait. A lengyel mocsarak rengetegekben, az erdélyi őserdőkben és a Bakony szakadékos vidékén egykor csordákban bitangoló „vad tulok” ma az európai kultúra jóvoltából a kegyelet sovány rabkenyerét eszi, mert az európai kultúra már olyan. Pusztit, hogy sajnálhassa az utolsó példányokat. És bizony bizony, ha állatkertünk kitűnő vezetősége nem neveli fel azt őt, ma már csak négy pompás példányból álló törzset, amely alkalmas a továbbtenyésztésre, ebben a látványos európai kegyeletben az utolsó bölény is zavartalanul jobblétre szenderül.

Mikor meghallottam, hogy az utolsó életképes bölénycsaládot kiviszik az állatkertből az erdőbe, a visegrádi hegyek közé, valami különös érzés suhant át a lelkemen.

Ezt látnom kell!

Ha mást nem, azt az egyetlen pillanatot, amikor a mocsarak és őserdők világából már születésekor ellopott és egy sivar udvarra bezárt vadállat életében először látja meg az erdőt.

Vajon mit csinál? Felgyulnak-e benne a szabadság öröklött emlékei? Vajon erősebb lesz-e az ösztöne, mint a rabság igája volt? Elárulja-e csak egy horkanással, egy megremegéssel az életnek azt a ki nem fejezhető drámaiságát, amikor egy bölény önmagára talál?

Ezt látnom kell!

És látnam is.

A befogás és az indulás

Egy aggodalomban és idegességben áthánykolódott éjszaka után kedden hajnali 4 órakor az állatkert személyzete hozzáfogott a bölények befogásához. Ez a művelet a legnagyobb óvatosságot és körültekintést igényelte, mert a kerítésen át látszólag kezes állatok „személyes érintkezésben igen veszedelmesek. Evégből már hetekkel ezelőtt erős vaspántokkal megerősített ládákat, illetőleg csapdákat helyeztek az udvar egyik szögletébe s pár napi éheztetés után ide akarták szénával becsalogatni a kikoplalt gyomrokat.

A két első tehén, Vilma és Manci nőies erkölcsükhez illő szelíd megadással tűrték, hogy hátuk mögött bezáruljon a csapda ajtaja. Matyi, a bika, Boci, a meddő és már huzamosabb idő óta betegeskedő tehén és Szegfű üszörborju azonban nem állottak rudnak és hiába mesterkedett körülöttük az állatkert egész személyzete, még félhétkor is mind a három szabadon futkározott.

Ekkor történt, hogy Bocit végre-valahára sikerült beterelni a ládába. De alig csattant le mögötte az ajtó, a tehén nehéz zuhanással összeesett. Egyet hördült, vége volt. Szegény beteg Bocit megölte a rémület. A lesújtó eseménynek valóban szívészélhűdés volt az okozója, Matyi is végre a rendeltetési helyén dőngött a láda oldalán. A hatalmas, mintegy 10 méter-mázsás bika úgy belebuccantotta a homlokát a láda elejébe, hogy az erős vasalás egy helyen megnyílt és csak a személyzet lélekjelenlétének köszönhető, hogy a hajnali négy órától tartó

megfeszített munka után délelőtt tíz órakor végre elindulhattunk a visegrádi hegyek felé.

Egyelőre Szegfű nélkül. Mert Szegfű kisasszony addig vonakodott, addig kérlette magát a táncra, míg Hilbert igazgató ur megharagudott és önagysága otthonmaradt. Két lábra állva nézett az istálló ablakból az elgördülő autók után. Talán sirt is. Csak nem láttam.

Szegfű megkerül az uton

A gyászeset és Szegfű kisasszony indolenciája ránehezedett a társaság lelkére és meglehetősen nyomott hangulatban túrtuk, hogy a főváros közönsége megbámolja a furcsa karavánt. Elöl ment a fővárosnak egy 40 lóerős Renault-személykocsija, ahol a lapudósítók és az „East Newereel Agency” filmripport kiküldöttjei és félelmetes szerszámjai mellett én is helyet kaptam, nyomunkban a fővárosi ásványvízüzemnek egy pótkocsival súlyosított 60 lóerős teherautója pöfékelt, rajta a ládák, a ládákon lombok, a lombokon ápolók.

Nagyon érdekesek voltunk. A Margit-hidon már életveszélyes tolongás közérdeklődött a bölények állapota iránt. Óbudán megakadt a forgalom, a sodronygyárnál pedig már egyenesen előbűnk álltak.

— Megállni!

— Nem érünk rá! Sietünk!

— Muszáj kérem! A Szegfű...

Megállunk.

— Mi van a Szegfűvel?

— Most telefonáltak, kérem, hogy belement a ládába. Megfogták. Jön az urak után...

Egyszerre vége volt a nyomott hangulatnak. Hát igaz-igaz, hogy a szegény Boci várhatott volna legalább addig, amíg meglátja az erdőt, dehát a Szegfű se kutya, meg aztán olyan szépen sütött a nap és a határban olyan csiklandóan mosolyogtak a pipacsok, hogy az ápoló-személyzet tagjai „Budakeszi”-nál már sváb népdalokat énekeltek. Matyi bögzött hozzá a láda belsejében.

Szentendrén gyantáztunk. Leányfalun már nagyon magasán járhatott a termométer és az óramutató, mert Móríc Zsigmond uszórúhában integetett ránk a kerítése mögül és társaságunknak egy kicsi, de annál nagyobb étvágyu tagja kijelentette, hogy ő enni fog. Evett is volna, de kiderült, hogy a zsebében megolvadt a szalonna.

Szóval a szinte elviselhetetlen hőség sűrű incidensei és pihenői után, délután négy órakor berobogtunk Visegrádra, ahol az egész falu talpon volt és várt. De a lehervadt lombokkal takart ládák és a felismerhetetlenségig összeporolt társaság látványa nagy csalódást kelthetett, mert egy öreg visegrádi beenszült azt mondta, hogy:

— Dész isz á vasz? Wier hám auf die Bölények gwart, und hama dra vacak Kisztn gszén.

Ami magyarul körülbelül annyit jelent, hogy ők valami rettenetes és legalább is emberevő fenevadakra vártak.

Fel a hegyek közé

Mikor bekanyarodtunk az iparvágány mellett vezető erdei útra és a lombok hűvösébe értünk, már-már azt hittük, hogy az ut nehezebb fele a hátunk mögött maradt. De mikor a nehéz teherautó kezdett fölfelé kaptatni azon a frissen készített serpentinuton, amely a hegytetőre, a bölények vadaskertjéhez vezet, mindenkit komoly aggodalom fogott el. A roppant súlyú kocsi süppedt, farolt és csuszott. Itt-ott meredek vizmosások és szakadékok szélén kellett elhaladnia és a pótkocsin keresztbe állított ládák minduntalan beleakadtak a fába. Nem egyszer már már kikerülhetetlennek látszott, hogy a mostro-

zus gépkocsi egész terhével lecsuszik és a mélységbe zuhan. A motor szinte döngött az óriási erőfeszítéstől. A besüppedt kerekek után állandóan ugrásra kész állapotban ballagtak a gondterhes arcú ápolók, akiknek csak most látszott, hogy mennyire szeretik az állataikat.

Mindenki a Matyit féltette. A Matyit! Ha Matyinak vége, mindennek vége. Ha Matyi elpusztul, a bölények élete megszakad és csak szomorú özvegységre, lassu haldoklásra hozták ide Mancit, Vilmát és Szegfű kisasszonyt.

De nem így történt. Mire a hegytetőn élénk domborodott az alkonyati ég, fáradtan, éhesen és kimerülve bár, de annál nagyobb lelkesedéssel éljeneztek meg a bölények gerendából összerótt kalibáját.

Matyi belenéz az égbe

A hatalmas dorongkerítéssel elhatárolt 12 holdnyi vadaskert kalibájánál nagy és diszes társaság várta a bölényeket.

Megérkezés után a teherautó tüstént a kaliba elé állott és félóra mulva mind a három bölény sértetlenül és frissen került ki a ládák félnapos börtönéből. Rövid vesződség után beterelték őket a tágas kalibába, ahol pár pernyi nyugtalan szimatolás után nekiestek az illatos szénának és ettek.

És most következett a várt, a nagy pillanat.

A fák összehorult koronáján átderengett az alkonyati ég, a forrás csörgött a kaliba előtt és a nagy mélységes erdei csöndben szinte lábujjhegyen jártunk.

Mert Matyi ki fog jönni és meglátja az erdőt.

És Matyi, a hatalmas bika kijött és meglátta az erdőt.

A kaliba felhuzott csapdaajtán a szabadba lépett. Megállt, felkapta a fejét és belenézett az égbe. Nézett, nézett, mozdulatlanul, hosszan, tágranyitott szemkarikákkal, mint a gyökeretvert rémület. A két tehén is kijött, felnézett az égre, belebámult, majd értetlenül körültekintett a fák között, aztán meghallotta a víz csobogását, odafutott, ivott.

Matyi még mindig nézett az égre. Nagy fekete szemekre szinte megindítóan világos és érthető jelekkel kiült a fájdalom.

Vajjon mit látott?

Felhők usztak, lombok hintáztak, madarak szálltak. Meglátta a bölények eltemetett életét?...

... A kerítés mellett valaki felcsuklott. Odanézek: a Matyi ápolója volt.

— Matyi! — szólt. — Matyikám!...

De Matyikám nem hallotta. Matyikám hátat fordított és eltűnt a fák között. S mire késő éjszaka Szegfű kisasszony is megérkezett, már bögött a hegyen.

Sz. J.

HIREK

Szombat, július 28.

— „Iskola-szék” alakult városunkban. E hó 25-én délután az áll. leányközépiskolában megalakult az u. n. „Comitetul Scolar”. — Az „Iskola szék” elnökeül Morvay Andre polgármestert választották meg. Titkár lett Balázs Márton igazgató; tagok: Bajnok Jenő, Dima György és Weinberger József; a tanári kar részéről: Molnár Balogh G. és Elek Magda tanárnők. Cenzorok: Lukácsné Molnár E. és Hegedüs Gyula. Az „Iskola szék” célja a társadalmat és iskolát közelebb hozni egymáshoz s így az érdeklődőknek mélyebb betekintést enged az iskola belső ügyeibe. Az Iskola szék fog majd keresni eszközöket, módot és alkalmat arra, hogy az iskola dologi szükségleteit minél könnyebben kielégíthesse. Ugyanígy értelmű gyűlést az áll. fiuközépisk. 24-én tartott.

— Egy tanítónő tragédiája. Nagy részvétet keltett ma a városban az a hír, hogy Kovács Ila tanítónő, Kovács Károly takarékpénztári tisztviselő leánya főlölte magát. A szimpatikus urileány a nagyszabású román tanfolyamon volt és ott hajtotta véghez végzetes tettét tegnap éjszaka. Még nem lehet tudni, hogy mi kergette az öngyilkosságba.

— Hajdó Tibor és Tatár Miklós hangversenye. Két kézdivásárhelyi születésű fiatalember, Hajdó Tibor és Tatár Miklós hangversenyeznek aug. 8. és 9-én városunkban. Mindketten rég

elkerültek városunkból, körutjakban azonban eljönnek közénk is, hogy egy-két estén első-rákoztassanak bennünket. Az estén klasszikus táncok is lesznek bemutatva. A konferencier szerepét Nagy Endre fogja betölteni.

— **Olcsóbbodott a cukor.** A cukor világpiacán az utolsó hetekben beállott lanyhaság ma már érezhető a belföldi piacon is. A román kormány részéről engedélyezett vámhitelezés, ami 25 százalékos vámkedvezményt jelent, ugyancsak előnyösen befolyásolta a cukorárakat, úgy, hogy négy hét alatt 45 leurol 36 leura morzsolódtak le az árak. Nagyban hozzájárul ehhez az is, hogy a kormány a behozatal negyedrészt a szövetkezeteknek adja át 32 leu áron, ami meglehetősen a zugkereskedelem uralomra kapását. Az ősszel egyébként újabb áresésre lehet számítani.

— **Rabló cigányok Lemhényben.** Folyó hó 22-én éjjel 11 és 2 óra között Lemhényben betörték Zsigmond Lázár nyugalmazott csendőr őrnagy, Foris Sándor és id. Marti Ferenc lakásába s úgy futtában minden megmozdíthatót összeszedtek és tovább álltak zsákmányukkal. Az elvitt dolgok: ruhaneműek, lábbelik, pénz. Mind a három helyre a háznak féltreeső ablakán törtek be. Az ablakot levették nagy óvatossággal, betörték és meztelb bemásztak. A szobában gyertyát gyújtottak és harácsolnak kedvükre. A vidéket nagyon ismerik, hisz Lemhényben voltak ezek a sátorosok a télen csekély négy hónapig. Na és ez elég hosszú idő ahhoz, hogy Gyergyószentmiklós vidékéről, — ahol jelenleg állítólag állomásoznak — egy zimankós sötét éjjel itt vagy Kézdivásárhelyt, Bereckben vagy máshol a környéken egyes fogatjukkal megjeljenek. Ugyanazon éjjel Bereckben öv. Nagy Gézáne boltját is feltörték, de nagyobb eredményt nem értek el, mert a háziak észrevették s a kiáltásra szekerre ugráltak és az egyessel elmenekültek.

— **Új foglalkozási ág.** Háromszékvármegye egészségügyi hivatala 15 egészségügyi megbízotti állásra hirdet pályázatot. Havi fizetés 7—800 leu. Négy elemi végzet, katonai szolgálatuknak már eleget tett, egészséges egyéneket vesznek fel és őket egyéves tanfolyamon, az állam költségén képezik ki. Pályázatok beadási határideje augusztus 15.

— **Száz leu pénzbírságra ítélték a vintileancai balálvonal vezetőjét.** A Rador jelenti Bukarestből: A vintileancai vasúti katasztrófa ügyében, amely tudvalevőleg az eddigi vasúti katasztrófák között a legnagyobb volt s ahol 74 ember lelte halálát, — a hatóságok befejezték a vizsgálatot. Az állomás egész személyzetét felfüggesztették, a személyvonat vezetőjét pedig száz leu pénzbírságra, két havi prémiumának az elvesztésére és az előléptetésekből 2 évre való kizárásra ítélték.

— **A Fortyogó fürdő** napról-napra élénkebb. Különösen vasárnaponként keresi fel közönségünk ezt a kedves és olcsó fürdőt. A város közönségének nagy kényelmére szolgál a Kuhn Andor által beállított személyszállító autók, mely személyenként 10 leuért szállítja le a fürdőzőket a Fortyogóra.

— **Nyíró József a Pásztortűz főszerkesztője.** Az erdélyi magyarság egyetlen, nagy népszerűségnek örvendő folyóirata fejlődésének újabb, igen jelentős állomásához érkezett. Reményik Sándor a kiváló poéta, meggyöngyült egészségi állapotára való tekintettel, a szerkesztéssel járó és egyre fokozódó munkától visszavonul és helyét Nyíró Józsefnek, az országos nevű, nagy székelly elbeszélőnek adta át. Nyíró József nagy ambícióval vállalta a szép feladatot. Felkérésére Reményik Sándor ezentúl is dolgozó társa marad a Pásztortűznek, ahol szép verseit bizonyára élvezettel olvassa továbbra is Erdély és Bánság magyar olvasóközönsége. A Pásztortűz felelős szerkesztői teendői Walter Gyula avatott kezében maradnak.

SPORT.

(x) **A brassói Ivria városunkban.** Élvezetes szép játékban lesz részük azoknak, akik a vasárnap délután tartandó football mérkőzést végig nézik. Az Ivria jóképességű csapata játszik a KSE-vel. Erős és nehéz küzdelemre lesz kilátás. Kíváncsiak vagyunk, hogy a megerősödött KSE, milyen eredményt produkál.

NYILTTÉR*)

Ezennel jelentem, hogy Székely István és Fülöp Gábor kézdivásárhelyi lakosok ellen, kik fürdés közben fegyveresen megtámadtak a saját helyükön és 5000 leut elvettek, a feljelentést megtettem a csendőrséghez, mely a nyomozást megindította. Fülöp Gábor mint katoná elmenekült.

Kézdivásárhely, 1923. július 28.

Tompa Mihály.

*) E rovatban foglaltakért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Szám: 73/1923. vgrh.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi járásbírósnak G. 1224/923. sz. végzése folytán dr. Zsigmond I. s Társa kézdivásárhelyi ügyvédek által képvis. Király Margit gyulafehérvári lakos felperes egy kézdivásárhelyi lakos alperes ellen 447 L. 50 ban s jár. iránti perében 1923. márc. 26-án lefoglalt házbitorok, függönyök és nagy szőnyeg 1100 L. becsértékben nyilvánosan 1923. év augusztus hó 6-án d. u. 2 órakor elárvereztetik Kézdivásárhelyt a helyszínen, esetleg a városi piacon készpénzfizetés mellett.

Kézdivásárhely, 1923. július 21-én.

Mánya Ágoston,
bir. végrehajtó.

Elsőrendű
fenyővizet és szilvapálinkát
:: gyárt és szállít jutányos áron ::
BAKÓ ISTVÁN gyümölcspálinka-főzdeje
SZENTKATOLNA.

Értesítés. Értesítjük úgy a helybeli, mint a vidéki közönséget, hogy a Strada Regele (volt Unió-utca) 20. szám alatt (a bodegát is nyitott volt Török-féle sörgyárban) tunk, ahol mindenféle italokat, úgy kicsinyben, mint nagyban pontos kiszolgálás mellett árusítunk. Higgye étel és poharas sör állandóan kapható. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve: CZELL FRIGYES és FIAI CZELL KÁROLY Csoport. Fiókja: Kézdivásárhely.

Mielőtt tört aranyát és ezüstjét eladja,
érdeklődjön KLEIN-nál
A legtöbbet fizet Főtér 33. szám.

Tanuló fiut vagy lányt felsőrész készítőnek
0-0 azonnal felveszek. SZANTÓ 0-0

2 szoba, konyha, kamrából álló, külön udvarral bíró lakás kerestetik.
Cím: Hangya Szövetkezet.
Közvetítők díjaztatnak!

Eladó Kézdivásárhelyt az Avarescu u. 15. szám alatti ház szép gyümölcsös és csössel és mellékhelyiségekkel. Alsócsernátonban a Baka vendégfogadó. Érdeklődni lehet Tóth Balázs gimnáziumi tanárnál.

| o | A néhai Szalay Berta-féle | o |

ház
a sétakerettel szemben, augusztus hó 12-én árverezés útján eladódik. Értekezni lehet BRASSÓBAN Erzsébet-utca 9. sz. alatt

A nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlom, hogy a IV. kerület 77. udvartér 2. szám alatt (Krenicky Árpád ur mellett az utcában)

géplakatos műhelyemet megnyitottam, ahol bármilyen szakmámba vágó munkákat jutányos áron elvállalok. Szíves pártfogást kér: **Mátis István, géplakatos.**

Tejfőlözők
Vajköpülők
Vajgyurógépek

állandóan raktáron minden nagyságban, legelőnyösebb áron. Árajánlattal szívesen szolgál:

BARTHA ÁRPÁD
Sepsiszentgyörgy.

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság villanyerőre berendezett könyvnyomdájában.